

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

DEL CONGOST DE MONT-REBEI AL GOLF DE ROSES

**12ª Etapa : AVIÀ - SANTA MARIA D'AVIÀ - GRAUGÉS - CAN GRIS - OBIOLS
GIRONELLA - OLVAN**

12 de gener de 1997

HORARI PREVIST

Sortida de Vilanova i la Geltrú.	7	h
Colònia Rosal. Esmorzar.	8.45	h
	9.15	h
Avià. Inici de l'etapa.	9.45	h
Santa Maria d'Avià. Reagrupament.	9.55	h
	10.10	h
Obiols. Reagrupament.	11	h
	11.15	h
Gironella. Reagrupament.	12.10	h
	12.25	h
Olván. Final de l'etapa.	13.20	h
Sortida cap a Gironella.	13.35	h
Gironella. Dinar i visita (qui vulgui).	14	h
Sortida cap a Vilanova.	16.30	h
Vilanova i la Geltrú.	18.15	h

Notes.-

- ** Esmorzarem a la Colònia Rosal.
- ** Dinarem a Gironella; hi ha restaurants i bars.
- ** Pel camí trobarem fonts i rieres (avui no cal portar la barca).
- ** Si us plau, sigueu puntuals, respecte els reagrupaments i vigileu que hi sigui tothom.

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

DEL CONGOST DE MONT-REBEI AL GOLF DE ROSES

**12ª Etapa : AVIÀ - SANTA MARIA D'AVIÀ - GRAUGÉS - CAN GRIS - OBIOLS
GIRONELLA - OLVAN**

12 de gener de 1997

L'etapa d'avui estava previst acabar-la a Sagàs però en anar a preparar-la ens trobarem que un tram del GR ha desaparegut! Hem esbrinat, però, que això no és cap misteri i que és degut als incendis que va haver-hi fa uns anys per aquesta zona; resulta que s'està refent el recorregut per la zona cremada i només és practicable i està pintada la part que s'ha desbrossat. Els nostres exploradors anaven per un viarany únicament intuït gràcies a la bona senyalització quan a partir d'un cert punt varen desaparèixer les marques i a partir d'aleshores no hi havia per on seguir! Després d'alguns intents infructuosos per sortir de l'atzucac i condicionats per la falta de temps optaren per fer una discreta retirada. La manca de dies per tal d'organitzar un segon intent motivaren es decidís finalitzar l'etapa a Olvan amb la qual cosa el recorregut ha quedat reduït a poc més de 13 km.

Malgrat aquesta retallada l'etapa segueix presentant un innegable interès. Només sortir d'Avià ens trobarem amb l'esglésiola de Santa Maria d'Avià de la qual procedeix el famós frontal d'Avià, actualment exposat al Museu d'Art de Catalunya. Més endavant passarem per Graugés, antiga colònia agrícola amb uns bonics estanys. Al llogarret d'Obiols podrem admirar l'església de Sant Vicenç d'origen visigòtic que és una de les joies de la comarca, amb tombes antropomòrfiques al seu voltant.

Després d'un bonic recorregut per la riera de Graugés i per la riba del Llobregat arribarem a Gironella des d'on pujarem cap a Olvan on finalitzarem el recorregut.

AVIÀ

El terme municipal d'Avià, de 27.14 km², s'estén al sud-oest de Berga, a la dreta del Llobregat, que en constitueix el límit oriental. Hi aflueix, per aquest sector, el torrent de la Font Calda i també drena el territori la riera de Clarà, que forma en part el límit sud-oest i desguassa al Llobregat dins del terme de Casserres. Al nord-oest limita amb els cingles de Coforb, al terme de Capolat, al sud-oest i al sud amb els termes de l'Espunyola, Montclar i Casserres i, a l'altra banda del Llobregat, per l'est, amb el terme municipal d'Olvan.

Avià ja és esmenat com a *castro Abigamo* el 893 en una donació a Sant Llorenç de Bagà, i a la segona meitat del segle XII el bisbe d'Urgell, Arnau de Preixens, hi féu fortificar un solar amb capacitat per a una guarnició de cent homes per tal de vigilar i contrarestar els atacs del famós trobador i enemic seu, Guillem de Berguedà, les possessions del qual envoltaven el territori d'Avià.

La primera notícia que esmenta la parròquia de Santa Maria d'Avià és l'acta de consagració d'aquest temple pel bisbe Nantigís d'Urgell, el dia 12 de gener de l'any 907; aquest temple havia estat edificat pel comte Guifré el Pelós, repoblador de la zona. El 1003, el comte Oliba Cabreta va cedir-la

al monestir de Santa Maria de Serrateix. L'edifici, situat en un bonic paratge planer, voltat de rouredes i pinedes, és un notable exemplar romànic, refet el segle XII i restaurat els anys 1970-73. Té una nau amb volta de canó, absis semicircular, porta amb dos arcs de degradació coberts amb arcs de mig punt adovellats i al mur frontal s'aixeca un esvelt campanar d'espadanya. En procedeix un dels més interessants frontals d'altar romànics conservats al Museu d'Art de Catalunya (*in situ* hi ha una reproducció). El frontal d'Avià, de fusta i pintura al tremp, té cinc compartiments; el central i major és dedicat a Santa Maria sedent amb l'Infant a la falda, i els altres a l'Anunciació i Visitació de Maria a Isabel, la Nativitat, l'Epifania i la Presentació de l'Infant al temple. El colorit és ric, i el conjunt té una gran harmonia de composició, dins de l'estil del grup dit del Mestre de Lluçà, d'influència bizantinitzant.

A uns 300 m de l'església hi ha l'era de la Casa Santamaria, on encara es poden veure restes de tombes obertes a la roca viva. La casa havia estat habitada per una petita comunitat benedictina.

El poble d'Avià, al nord del terme, es formà al voltant de la parròquia de Sant Martí d'Avià, que ja coexistia el 1312 amb la de Santa Maria i n'absorbí després la parroquialitat. L'església primitiva de Sant Martí havia estat edificada l'any 839 per ordre de Guifré el Pelós, i era situada a la part antiga del poble, on actualment hi ha la Casa del Comú, les escoles velles i la placeta de l'Estudi. L'església actual és de construcció bastant moderna. Hi fou empresonat el comte d'Espanya, Charles d'Espagnac, a la fi de la seva cruel carrera (novembre de 1839) per ordre de la mateixa Junta de Berga que l'havia fet capità general de la zona carlina, i poc abans del seu assassinat.

Sant Martí d'Avià tenia com a sufragània la parròquia de Sant Sadurní de Clara, a l'extrem occidental del terme, prop de la riera de Clarà, que centrava una quadra civil; el lloc és esmentat el 907 i l'esglésiola de Sant Serni, voltada de rouredes, fou refeta als segles XVII-XVIII.

La tercera parròquia tradicional del terme és la de Sant Vicenç d'Obiols, enlairada en una cornisa de pedra sobre el Llobregat, en un indret d'una gran bellesa. És una de les esglésies més interessants de la comarca per la seva estructura i antiguitat. Encara que la primera vegada que surt esmentada és el 935 com a propietat del monestir de Ripoll, l'edifici és de base preromànica, probablement d'època visigòtica (en una tomba que hi ha prop de l'entrada hom trobà una moneda d'or d'Ègica, del 687-702) i conserva uns notables arcs de ferradura que reposen sobre columnes amb base i capitells de factura molt primitiva que comuniquen la nau única amb l'absis trapezial i els dos braços del petit transepte. Ha sofert grans modificacions al llarg del temps; havia tingut tres naus i en època romànica fou capgirada la capçalera; se'n féu una acurada restauració els anys 1959-62. A l'exterior hi ha tombes antropomòrfiques excavades a la roca. Té veïna una gran masia i prop seu hi ha la gran casa del Lledó, que conserva col·leccions d'antiguitats.

Al sector central del terme hi ha l'estany de Graugés, d'unes 10 ha de superfície i uns 18 m de fondària màxima, que fou construït pels germans Rosal, pels volts del 1890 a la fondalada de Torrentbó a fi de convertir en regadius unes terres que havien comprat. Graugés es convertí així en una autèntica colònia agrícola que, aleshores, era de les més modernes.

GIRONELLA

El municipi de Gironella és el més petit del Berguedà, amb només 6.84 km² de superfície. El seu terme arriba al sud fins a la confluència de la riera de Clarà amb el Llobregat i limita, pel nord i per l'est amb el terme municipal d'Olvan, l'extensa perllongació meridional del qual el separa amb una faixa estreta de terra del terme de Sagà. Gironella limita a més, per l'oest i el nord-oest amb el terme de Casserres i toca per l'extrem sud una punta septentrional del terme de Puig-reig.

Té com a eix principal el Llobregat, que el travessa pel mig de nord a sud en tota la seva extensió; cap a l'extrem meridional hi conflueix, per l'esquerra, la riera de Biure i una mica més avall, per la dreta, després d'un marcat revolt del riu, al límit del terme, la ja esmentada riera de Clarà.

La vila de Gironella, al límit nord-oest del terme, es divideix en dues parts, unides per un pont que travessa el Llobregat. A la riba dreta del riu hi ha la part moderna, al costat de la carretera. La part antiga, força pintoresca, s'alça a la riba esquerra del riu, amb cases gronades que s'enlairen per carrers estrets i costeruts. Algunes cases mostren encara elements medievals. El nucli es formà a l'entorn de l'església de Santa Eulàlia de Gironella, antiga parròquia i notable temple romànic, originalment d'unes dimensions considerables. Posteriorment sofrí importants modificacions en el curs del segle, com ara l'amputació del braç meridional del transepte, fet que alterà la primitiva planta de creu llatina. També fou modificat l'absis semicircular, que actualment és poligonal i fou cobert posteriorment amb nervis gòtics. El campanar s'alça com una torre sòlida de planta rectangular; presenta dues fileres de finestres cobertes per arcs de mig punt adovellats.

Prop d'aquesta església, dominant la vall del Llobregat, s'alçava el castell de Gironella, residència temporals dels barons de Pinós i Mataplana. Era una edificació sòlida i imponent, però a la fi del segle XV ja se n'havia iniciat la decadència i calgué reparar-lo. Actualment només se'n conserven els murs de la base a ponent i al sud, i la part baixa de la torre angular entre aquests dos murs.

Al segle XIX Gironella sofrí l'atac carlí de les tropes comandades pel comte d'Espanya, el qual incendià la població l'any 1839. Segons Pascual Madoz, l'incendi deixà el poble reduït a cendres i els veïns hagueren de cercar refugi a les poblacions veïnes; el marquès de Gironella i de Sentmenat va cedir la pedra del seu castell en ruïnes per a la reconstrucció de les cases del poble.

La recuperació del poble es produí a partir de la segona meitat del segle XIX per la importància que hi adquirí la indústria tèxtil. Al llarg del riu, al sud de la població, es bastiren les colònies de Bassacs, l'any 1865, Viladomiu Vell, l'any 1868, i Viladomiu Nou, l'any 1870.

Prop de la colònia de Bassacs, arran de la carretera de Manresa a Berga, hi ha l'església de Sant Marc de Bassacs, l'origen de la qual es remunta probablement al segle X. Inicialment fou un eremitori, construït aprofitant una roca aïllada, la qual fou completament excavada per a formar-hi un habitatacle. Posteriorment aquesta peça serví d'absis de l'església que hi fou construïda al davant. L'església actual data del 1749.

OLVAN

El municipi d'Olvan té un terme municipal de 35.6 km² d'extensió, i té per límit occidental el curs del Llobregat; el límit oriental coincideix amb la riera del Pontarró; pel nord, les serres del Montsent i Camdeparets separen el terme municipal del de la Quar i el situen dins del Baix Berguedà; per la banda meridional, els límits convergeixen des del Llobregat i la riera del Pontarró i formen un apèndix estret que es perllonga cap al sud i fa de tascó entre els termes municipals de Sagàs i Gironella, fins a tocar just a l'extern nord-oriental del terme municipal de Puig-reig.

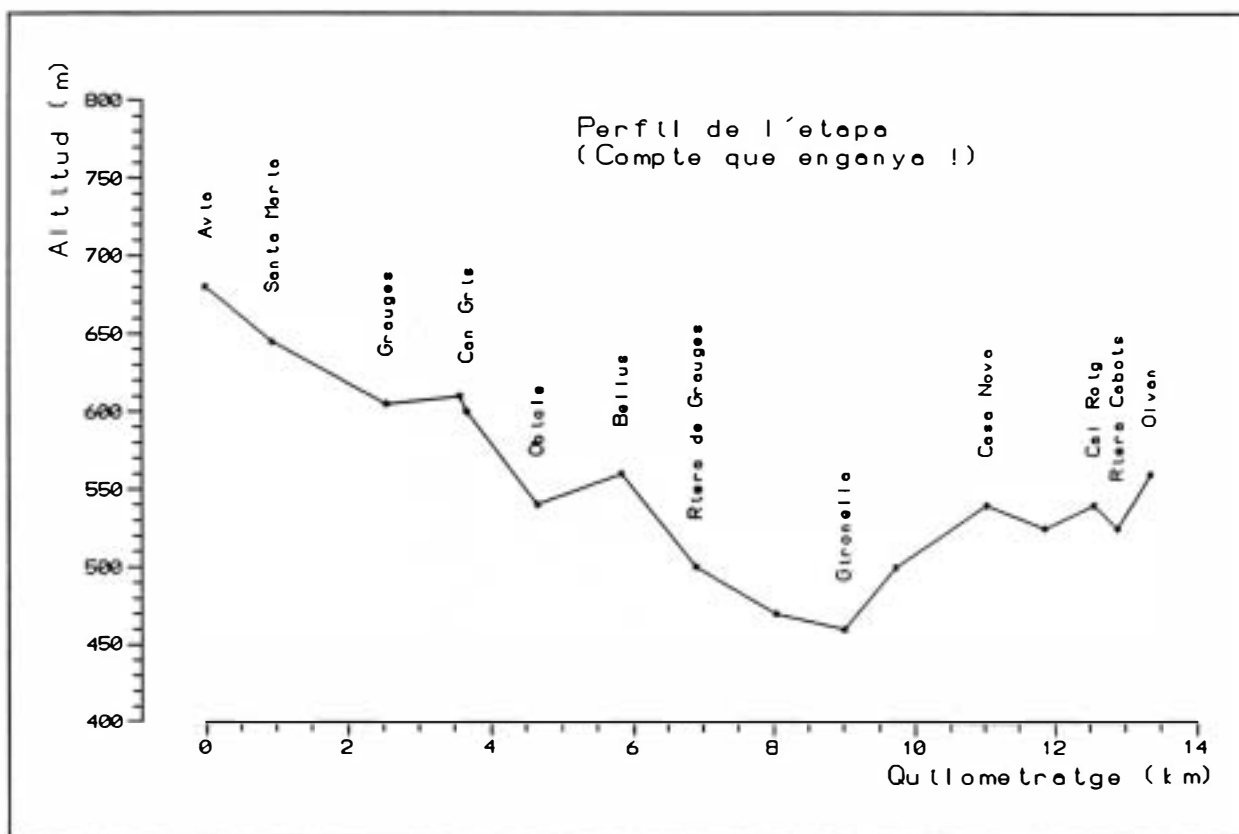
El poble d'Olvan és a l'esquerra de la riera de Cabots, prop de la seva confluència amb la riera d'Olvan dita també de la Riba. El terme inclou també el barri de l'Estació d'Olvan, els veïnats de les Ferreres d'Olvan i de Serra-seca i l'antic monestir de Santa Maria de Valldaura. A la ribera esquerra del Llobregat hi ha la major part dels edificis de la Colònia Rosal, la resta dels quals corresponen al terme municipal de Berga i, en petita part, al terme d'Avià.

El poble és esmentat ja l'any 905, quan el bisbe d'Urgell, Nantigís, en consagrà la parròquia, dedicada a l'Assumpció de la Mare de Déu. L'església primitiva fou refeta diversos cops, el darrer dels quals fou al segle XVIII, i no conserva pràcticament res de l'estructura primitiva.

El conjunt més destacat de tot el terme municipal és, sens dubte, el que formen l'església i l'antic monestir de Santa Maria de Valldaura, erigits al lloc anomenat el Favar.

BIBLIOGRAFIA

- ## Gran Geografia Comarcal de Catalunya.
Volum 2. El Bages, el Berguedà i el Solsonès.
Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona. (1981).
- ## Atles topogràfic de Catalunya. Volum 3.
Institut Cartogràfic de Catalunya.
Cartografia escala 1:50.000
Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona. (1995).
- ## Gran Enciclopèdia Catalana.
Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona. (1ª Edició, 1969).
- ## Això és Catalunya. Guia del Patrimoni Arquitectònic.
Departament de Cultura de la Generalitat.
Editorial Plaza i Janés. Barcelona. (1ª Edició, 1988).
- ## Descripció provisional del GR-1.
Fascicle Sant Pau de Segúries - Sant Llorenç de Morunys.
Comitè Català de Senders.

DESCRIPCIÓ DEL RECORREGUT

Horari		Quilòmetres
Parcial	Total	

0.00	0.00	0.000

Comencem l'etapa d'avui a la plaça que hi ha davant de l'església d'Avià (680 m); el GR va pel carrer del Padró que surt en direcció al centre del poble per l'esquerra de l'església.

Anem per aquest carrer uns pocs metres fins trobar el primer trencall a la dreta el qual seguirem; és el camí de Santa Maria. Baixem lleugerament; una mica més endavant se'ns uneix una pista per la dreta.

0.02	0.02	0.160

El camí-carrer de Santa Maria fa un gir cap a l'esquerra tot deixant un camí que segueix en la direcció que portàvem. Anem per entremig de cases tot rebutjant alguns trencalls laterals.

0.06	0.08	0.630

Arribem al final del carrer. A la dreta hi ha unes naus i un envelat cònic; també veiem un rètol que diu que anem en direcció a Graugés i Sant Pau. Continuem pel camí-pista de Santa Maria que malgrat sortir del nucli urbà d'Avià segueix asfaltat.

0.04	0.12	0.940

Deixem un camí a la dreta i ens apropem a la masia i a l'esglesiola romànica de Santa Maria d'Avià (645 m). La pista voreja les edificacions i gira cap a la dreta passant pel costat d'una filera de xiprers.

0.02	0.14	1.100

Arribem en una cruïlla de pistes amb un abeurador al seu bell mig; la pista que surt enrera per l'esquerra va cap a Berga i cal Rosal. Nosaltres seguirem en la direcció que portàvem vers Graugés i Sant Pau.

Pocs metres més endavant trobem una bifurcació; la branca de l'esquerra es dirigeix vers un camping. Hem d'anar per la branca de la dreta que davalla suaument i segueix asfaltada.

0.10	0.24	1.910

A la dreta, a un nivell inferior, podem veure el llac Gran de Graugés. Seguim per la pista.

0.05	0.29	2.310

Troblem les primeres cases de Graugés; a l'esquerra, hi veiem la nova església. Una mica més endavant passem a frec del llac Petit i poc més enllà, a l'esquerra, deixem la Casa Vella de Graugés.

0.03	0.32	2.550

Arribem en un encreuament de pistes (605 m); la de la dreta mena al Centre de Graugés o Carrer Vell i la de l'esquerra al Carrer Nou. Nosaltres hem de seguir endavant, en direcció al Carrer del Mig i Obiols; pugem lleugerament.

0.05	0.37	2.950

Després de fer un doble revolt dreta-esquerra en pujada, passem prop d'una gran construcció: és el Carrer del Mig de Graugés.

Uns cent metres més endavant trobem una bifurcació; la branca de la dreta, asfaltada, baixa. El GR continua per la branca de l'esquerra que té el sòl de terra i que planeja. A la dreta deixem una masia edificada sobre una sòlida roca.

0.04	0.41	3.270

Passem per davant de les naus d'una granja que ens queda a l'esquerra; el camí puja lleugerament.

0.04	0.45	3.580

Arribem al capdamunt de la pujada (610 m); el camí davalla vers can Gris.

0.01	0.46	3.680

Just abans d'arribar a can Gris se'ns uneix un camí per l'esquerra (600 m). Deixem la casa a la dreta i una mica més enllà girem cap a l'esquerra. El camí, que ara és encimentat, davalla lleugerament.

Vers l'esquerra se'ns ofereix una magnífica panoràmica de la serra de Queralt amb la vila de Berga al seus peus.

0.03	0.49	3.930

El camí encimentat gira cap a la dreta tot deixant un trencall a l'esquerra. Ens apropem a la Casa Nova de Can Gris; passem a frec d'una bassa que queda a la dreta del camí.

0.02	0.51	4.100

Arribem a la Casa Nova de Can Gris. El camí fa un revolt cap a l'esquerra per tal de vorejar-la; a la dreta deixem un trencall. Enfront i cap a la dreta, podem veure-hi l'àmplia vall del Llobregat amb Gironella en primer terme.

Passem per sota dels corrals de la masia i seguim baixant. Més endavant, a l'esquerra, veurem el nucli de la Colònia Rosal i, a la dreta, el llogarret d'Obiols.

0.07	0.58	4.660

Arribem a Obiols on hi ha l'església visigòtica i preromànica de Sant Vicenç amb tombes antropomòrfiques al seu voltant (540 m). En aquest punt hi ha una cruïlla de camins; hem de seguir pel de la dreta que passa pel costat de l'església i de les cases deixant-les a l'esquerra. El camí fa un revolt cap a l'esquerra per tal de vorejar la capçalera d'un fondal.

0.02	1.00	4.820

Passem per un rocallís; ací, a l'esquerra i a un nivell inferior, hi ha una bonica font.

Nota: En sortir d'Obiols, el GR deixa el camí i va directament a la font per dins del fondal i després retroba el camí al rocallís. No l'hem seguit perquè hi ha un tram impracticable per la bardissa.

0.03   1.03   5.050

Desemboquem en un camí procedent d'unes naus; el seguim vers l'esquerra. Pocs metres més endavant se'ns uneix un camí per l'esquerra.

0.03   1.06   5.290

Se'ns uneix un camí per la dreta; travessem un rocallís i comencem a pujar.

0.02   1.08   5.420

Fem un revolt cap a la dreta i deixem un trencall a l'esquerra; seguim pujant. Una mica més enllà trobem una bifurcació; s'ha de seguir per la branca de l'esquerra (Hi ha la senyalització d'una ruta per a BTT). Poc després trobem una nova bifurcació; ara s'ha d'agafar la branca de la dreta. Som al Colletó (560 m).

0.05   1.13   5.750

Desemboquem en un camí transversal; el seguim cap a l'esquerra, en direcció a un grup de cases que es veu proper.

0.01   1.14   5.840

Després de passar pel costat d'una bassa arribem al caseriu de Bellús; a la seva entrada hi ha una petita bassa rodona amb l'eix de les rodes d'un carro al seu bell mig.

0.03   1.17   6.090

A la dreta deixem un trencall i una petita esplanada amb arbres. En aquest punt podem veure l'antic rec i dipòsit del Molí de Bellús. Baixem pel costat esquerra de la riera de Graugés; deixem un trencall a l'esquerra.

0.06   1.23   6.590

Veiem un bonic salt d'aigua al llit de la riera; poc després deixem un camí que, de seguir-lo, ens apropiaria al salt.

0.02   1.25   6.750

Compte. Hem d'abandonar el camí que seguïem i continuar per un trencall que surt cap a la dreta per entremig dels arbres i amb el sòl herbós. Ens apropem al llit de la riera.

0.02   1.27   6.910

A l'altra vessant podem veure-hi, si ha plogut, el bonic salt d'aigua d'un petit afluent; a partir d'ací el camí es transforma en un senderol. Passem pel peu d'una bauma i baixem fins situar-nos al mateix llit de la riera (500 m). Per aquí sortim del terme municipal d'Avià i entrem en el de Gironella.

0.05   1.32   7.310

A l'esquerra podem veure la bauma de les Febres; també hi ha un salt d'aigua.

0.01   1.33   7.400

Passem a frec d'un pou que queda a la dreta del senderol.

0.02   1.35   7.560

Travessem el tram desforestat d'un gasoducte.

0.02   1.37   7.720

Passem per entremig de les restes d'una recent esllavissada. Poc després veiem unes cases davant i a l'esquerra, aquestes enlairades. A la dreta hi ha una petita resclosa.

Continuem pel costat de l'aigua; una mica més enllà veiem una altra resclosa. El caminet passa per entremig d'un mur i l'aigua; *compte a caure-hi!*

0.04   1.41   8.040

Desemboquem en un camí (470 m); l'hem de seguir cap a la dreta. Passem la riera a gual i un cop a l'altra banda girem cap a l'esquerra passant per damunt d'un rocallís; a la dreta hem deixat un trencall. Si hi ha dificultats per passar la riera a gual es pot fer per un petit pont que hi ha uns metres més avall.

A l'esquerra, enlairada, es veu una gran edificació. Pugem lleugerament i girem cap a la dreta; enfront tenim un viaducte de l'autovia de Manresa a Berga.

Quan el camí gira cap a la dreta per anar a buscar el començament del viaducte, nosaltres l'hem d'abandonar i seguir en direcció a la seva base tot travessant el camp que hi ha entremig.

0.03   1.44   8.280

Just al peu del viaducte trobem un camí que baixa enganxat al seu talús; l'hem de seguir just el tros que passa per sota el pont i després, quan el camí gira cap a la dreta per enfilar-se pel talús, deixar-lo i continuar per un viarany que va paral·lel al riu Llobregat.

El senderol segueix pel marge d'uns camps, enlairat per damunt del riu. A la dreta, a l'altra banda del camp, hi ha unes cases; al fons es veu Gironella.

0.04   1.48   8.600

Passem pel costat d'una resclosa.

0.01   1.49   8.690

Desemboquem en un camí; el seguim cap a l'esquerra. Més endavant passem pel costat del berenador del Balç; hi ha taules, llars de foc i una font.

Seguim pel camí fins enllaçar amb l'avinguda amb plàtans que dona accés al berenador. A la dreta tenim la paret de roca de la bauma i més endavant, a l'esquerra, una edificació candidata a visitar aviat els aiguamolls del Prat. Anem pel camí de la Font del Balç.

0.04   1.53   9.020

Sortim a la carretera que va de Manresa a Berga, just al costat de la botiga de mobles dels germans Pla (460 m); l'hem de seguir cap a l'esquerra per tal de creuar el Llobregat.

Passat el pont deixem un trencall i una tenda de queviures a la dreta. Just després hem d'abandonar la carretera per pujar cap a la dreta pel camí de la Muralla que té un primer tram enllambordat.

0.02   1.55   9.180

Uns metres més endavant hem de deixar aquest camí i pujar per unes escales que hi ha a l'esquerra; a mitja pujada hi ha un banc per a qui vulgui descansar. Les escales ens porten a la carretera de Gironella a Vic; l'hem de travessar i continuar per les escales que hi ha al costat d'una casa.

Compte. Quan les escales giren cap a la dreta i se separen de la casa cal deixar-les i seguir per un senderol que va en la direcció que portàvem per darrera de les cases. Més enllà travessem un rocallís i continuem pujant per un camí amb perill d'esllavissament (*No trepitgeu massa fort*).

0.06   2.01   9.580

Finalment desemboquem en una desolada esplanada amb un pal just al mig; hem de creuar-la en diagonal per anar a pujar per un rocallís que veiem a la dreta. Fet això sortirem en una altra esplanada; enfront, cap a l'esquerra, podem veure-hi el cementiri de Gironella. Hem d'anar en direcció a unes cases que queden a la dreta del cementiri.

0.02   2.03   9.730

Travessem el carrer Pedraforca i continuem pel carrer Cap del Pla (500 m); tenim cases a l'esquerra i més endavant, a l'esquerra i una mica separada, hi veiem cal Truca. El carrer-camí passa per un tram sense edificacions.

0.04   2.07   10.050

A la dreta queda un trencall; trobem més cases i una edificació antiga a la dreta.

0.01   2.08   10.140

Deixem un carrer a l'esquerra i una casa amb tot un mostrari de figures de jardí, a la dreta. El carrer-camí, ja definitivament transformat en camí i amb sòl de terra segueix endavant per entremig de camps.

0.02   2.10   10.300

Passem pel costat d'una petita bassa que queda a l'esquerra; a la dreta, una mica allunyada i a un nivell inferior, hi veiem la carretera de Gironella a Vic.

0.01   2.11   10.390

Travessem un agrupament de cases i girem cap a l'esquerra; per ací abandonem el terme municipal de Gironella i entrem en el d'Olvan. Passem pel peu d'un dipòsit enlairat i ens apropem a un altre grup de cases.

0.03   2.14   10.630

Passem per davant del mas Ventet, que queda a l'esquerra. Més enllà travessem un rocallís i trobem una bifurcació. Hem d'anar per la branca de l'esquerra; la branca de la dreta va al Masnou.

0.05   2.19   11.030

El camí passa per davant d'una casa de nova planta que queda a l'esquerra i, pocs metres més endavant, desemboca en una pista transversal (540 m). Hem d'anar cap a la dreta passant per davant de les naus d'una granja.

0.05   2.24   11.450

Arribem a les naus de l'empresa Mobles Tomas, que queden a l'esquerra. Més enllà de les naus deixem un trencall i el magatzem de l'empresa Cobra a l'esquerra i continuem per sòl asfaltat baixant lleugerament. Enfront es veu el poblet d'Olvan.

0.03   2.27   11.700

Quan la pista asfaltada gira cap a la dreta per anar a buscar la carretera l'hem d'abandonar i seguir per un camí que segueix en la direcció que portàvem.

0.02   2.29   11.860

Després de travessar un rierol ens trobem en una cruïlla centrada en un rocallís (525 m). Hem de rebutjar les dues branques de la dreta i anar per la de l'esquerra que puja lleugerament. A la dreta veiem una edificació enlairada.

0.02   2.31   12.020

Passem un rocallís i trobem una bifurcació. La branca de l'esquerra es dirigeix a unes naus; nosaltres continuem per la branca de la dreta que segueix pujant.

0.02   2.33   12.180

Passem a frec de la masia de Sant Salvador situada a la dreta del camí. A l'esquerra, emplaçada al marge superior de la paret de la bauma, hi ha una casa.

0.05   2.38   12.560

Arribem en una bifurcació (540 m); les dues branques baixen lleugerament, nosaltres seguirem la de l'esquerra. A la dreta queda la masia de cal Roig; enfront veiem Olvan que ja és a tocar.

Pocs metres més endavant trobem una nova bifurcació; ara cal seguir per la branca de la dreta, en la direcció que portàvem i baixant.

0.04   2.42   12.900

Arribem a la riera de Cabots (525 m); la passem a gual i pugem en direcció al poble per un camí amb el sòl encimentat i amb fort pendent.

Nota: Qui no vulgui o no pugui passar la riera a gual pot utilitzar un petit pont annex; cal, però, que porti tisores de podar.

0.03   2.45   13.080

Troblem les primeres cases del poble situades a la dreta. Una mica més enllà hem d'anar cap a l'esquerra per uns graons i continuar per un carrer que va pel costat d'una paret. Deixem un trencall a la dreta i seguim pel carrer de Berga fins arribar a la plaça Major on hi ha una oficina de la Caixa Manresana. Continuem pel trencall de la dreta.

0.04   2.49   13.350

Arribem a la plaça de l'Església d'Olvan on finalitzem l'etapa (560 m).

